

An Scéim Deontais Oidhreachta Pobail 2027

Téama 1: Oidhreacht i mBaol

Seimineár Gréasáin Eolais d'Iarratasóirí
an 28 Meán Fómhair 2026 ag 12 meán lae
[Cláraigh anseo](#)

An Chomhairle Oidhreachta
The Heritage Council

Eolas faoin Téama Seo

Tacaíonn Oidhreacht i mBaol le tionscadail a chuidíonn leis an oidhreacht atá i mbaol a caillte, díobhála nó meatha a aithint, a thuiscint, a chosaint nó a chobhsú.

D'fhéadfadh an baol a bheith ag tarlú cheana féin, nó d'fhéadfadh gur dóchúil go dtarlódh sé laistigh de na trí go cúig bliana atá romhainn.

Is féidir a áireamh le hOidhreacht i mBaol:

- Oidhreacht thógtha
- Oidhreacht seandálaíochta
- Oidhreacht nádúrtha
- Oidhreacht chultúrtha
- Oidhreacht cháipéisíochta
- Bailiúcháin mhúsaeim agus phobail
- Eolas, cleachtais agus scileanna traidisiúnta atá i mbaol a gcaillte.

Dírítear sna tionscadail is láidre ar bhaol a aithnítear go soiléir agus a dtéitear i mbun gníomh praiticiúil ina leith a chuideoidh leis an oidhreacht a chosaint don todhchaí.

An é seo an Téama Ceart do do Thionscadal?

D'fhéadfadh an téama seo a bheith oiriúnach má dhéanfaidh do thionscadal an méid a leanas:

- Oidhreacht a chosaint atá ag dul in olcas nó atá leochaileach
- Baol a mheas a dhéanann difear do shócmhainn, bailiúchán nó suíomh oidhreachta
- Freagairt do bhagairtí a bhaineann leis an aeráid
- Cúram nó caomhnú na hoidhreachta a fheabhsú
- Eolas, scileanna nó traidisiúin a chur i gcuntas a d'fhéadfaí a chailleadh
- Plean soiléir a fhorbairt do chaomhnú nó bainistiú amach anseo
- Cabhrú le pobail an oidhreachta i mbaol a thuiscint agus aire a thabhairt di

Ní gá do thionscadail a bheith mór. Is féidir le tionscadail bheaga phraiticiúla difríocht thábhachtach a dhéanamh.

Cad atá i gceist le Tionscadal Láidir Oidhreacht i mBaol?

Is gnách go bhfreagraítear i dtionscadail rathúla sé cheist shimplí:

Cad atá i mBaol?

Déan cur síos ar an oidhreacht a bhaineann agus ar an mbaol faoi leith a dhéanann difear di.

Cén Fáth a bhfuil sé Tábhachtach?

Mínigh an fáth go bhfuil an oidhreacht tábhachtach agus tábhachtach do do phobal.

Cén Fáth a dTeastaíonn Gníomh Anois?

Inis dúinn an fáth go bhfuil an cheist práinneach agus cad a d'fhéadfadh tarlú mura ndéantar aon ghníomh.

Cén Difríocht a Dhéanfaidh an Tionscadal?

Mínigh na torthaí praiticiúla a bhainfidh do thionscadal.

Conas a Bheidh Daoine Páirteach?

Déan cur síos ar conas a ghlacfaidh oibrithe deonacha, grúpaí pobail nó daoine áitiúla páirt.

Cad a Tharlóidh ina Dhiaidh Seo?

Inis dúinn conas a chuirfidh an tionscadal le cúram, bainistiú nó caomhnú na hoidhreacht amach anseo.

Samplaí de Thionscadail ar Féidir Linn Tacú Leo

Seo a leanas tionscadail shamplacha ar féidir linn tacú leo faoin téama seo:

- Pleananna bainistíochta caomhnaithe a bhaineann le baol a aithnítear go soiléir
- Suirbhéanna ar bhail agus measúnuithe riosca
- Caomhnú ar struchtúir, séadchomharthaí, suíomhanna nó réada oidhreacht
- Caomhnú ar bhailiúcháin agus cartlanna
- Stóráil agus cúram níos fearr bailiúchán
- Measúnuithe riosca aeráide
- Bearta cobhsaithe éigeandála
- Tionscadail bhithéagsúlachta ina dtéitear i ngleic le bagairtí ar ghnáthóga nó speicis
- Traidisiúin, cleachtais agus scileanna i mbaol a chur i gcuntas
- Gníomh caomhnaithe amach anseo a phleanáil

Cabhrú Leat na Ceisteanna maidir leis an Léiriú Spéise a Fhreagairt

Bain úsáid as na samplaí sa treo seo mar phointe tosaigh, ach inis dúinn faoi d'áit, do bhailiúchán, d'oidhreacht nó do thraidisiún féin. Mínítear sna hiarratais is láidre an cás áitiúil, an baol sonrach atá i gceist agus an fáth a bhfuil tábhacht leis an tionscadal do do phobal.

Riachtanas nó Deis Oidhreacht

Seo ceann de na codanna is tábhachtaí de d'arratas.

Cabhraigh linn an méid a leanas a thuiscint:

- Cad atá i mbaol?
- Cén fáth a bhfuil sé tábhachtach?
- Cén fáth a dteastaíonn gníomh anois?
- Cad a d'fhéadfadh tarlú mura ndéantar aon ghníomh?

Bí sonrach agus úsáid samplaí áitiúla pé áit ar féidir.

Fianaise ar Bhaol

I gcás tionscadail a bhaineann le foirgnimh, struchtúir, séadchomharthaí, suíomhanna, réada nó bailiúcháin, is féidir le grianghraif a bheith an-úsáideach chun cineál agus méid na saincheiste a léiriú.

Cuideoidh íomhánna soiléire ina dtaispeántar an limistéar atá i gceist le measúnóirí riachtanas an tionscadail a thuiscint.

Dea-Chleachtas Oidhreachta

Teastóidh saineolas speisialta ó thionscadail Oidhreachta i mBaol.

Ag brath ar an tionscadal, féadtar a áireamh leis seo:

- Ailtirí caomhantais
- Caomhnóirí
- Cartlannaithe
- Seandálaithe
- Éiceolaithe
- Speisialtóirí Bailiúchán
- Sainchomhairleoirí oidhreachta

Is féidir leis an scéim deontais tacú le costais a bhaineann le saineolas gairmiúil oidhreachta, nuair is cuí.

Tá eolas pobail tábhachtach, ach is minic is éifeachtaí é nuair a chuirtear comhairle ghairmiúil agus dea-chleachtas aitheanta leis.

Rannpháirtíocht an Phobail

Cuid thábhachtach de thionscadail Oidhreachta i mBaol í rannpháirtíocht an phobail. Cé go mbeidh saineolas speisialaithe ag teastáil le haghaidh obair chaomhnaithe, is féidir le pobail ról gníomhach a ghlacadh fós i dtuiscint, doiciméadú, roinnt agus i gcúram na hoidhreachta.

Is féidir a áireamh le rannpháirtíocht an phobail:

- An oidhreachta a dhoiciméadú roimh thionscadal, lena linn agus ina dhiaidh trí ghrianghrafadóireacht, trí thaifeadadh ar bhail nó trí shuirbhéanna.
- Cuidiú le hobair a bhaineann le bailiúcháin, amhail fardail, catalógú nó digitiú.
- Páirt a ghlacadh i dtaifeadadh bithéagsúlachta, i monatóireacht ar ghnáthóga nó i ngníomhaíochtaí eolaíochta saoránach.
- Páirt a ghlacadh i gceardlanna, i dtaispeántais nó in oiliúint ar scileanna traidisiúnta agus ar chúram na hoidhreachta.
- Cuairteanna ar shuíomhanna, siúlóidí teoraithe, laethanta oscailte, cainteanna nó taispeántais a eagrú chun torthaí an tionscadail a roinnt.
- Nuashonruithe faoin tionscadal a roinnt trí na meáin shóisialta agus ag imeachtaí áitiúla.
- Tacú le maoirseacht agus monatóireacht fhadtéarmach ar fhoirgneamh, séadchomhartha, bailiúchán, suíomh nó ar ghnáthóg stairiúil.

Ba cheart go mbeadh **rannpháirtíocht an phobail** bríoch agus oiriúnach don tionscadal. Ní chiallaíonn sé sin go ndéanann oibrithe deonacha obair chaomhnaithe speisialaithe. Ina ionad sin, ciallaíonn sé deiseanna a chruthú do dhaoine foghlaim faoin oidhreachta atá i mbaol, cur léi agus aire a thabhairt di.

Tá **tairbhí phoiblí, gníomhú ar son na haeráide agus teacht aniar aeráide, agus ceadanna** tábhachtach do gach iarratas. Is féidir leat teacht ar níos mó treoracha ar na hábhair seo sa **Treoir maidir leis an bPríomhscéim**, **Treoir maidir le Gníomhú ar son na hAeráide agus Teachta Aniar Aeráide** agus ar **an bhfoirm Léirithe Spéise**.

Aschur, Torthaí agus Leagáid

Nuair atá an cheist seo á freagairt agat, smaoinigh ar an méid a sholáthróidh do thionscadal agus an difríocht a dhéanfaidh sé.

Aschur

Is é aschur na táirgí inbhraite, na gníomhaíochtaí nó na hoibreacha a sholáthraítear tríd an tionscadal. I measc na samplaí, tá an méid seo a leanas:

- Tuarascáil ar bhail nó plean bainistíochta caomhantais
- Deisiúcháin chaomhnaithe ar fhoirgneamh nó réad
- Oibreacha cobhsaithe ar Shéadchomhartha
- Fardal bailiúchán
- Suirbhéanna ar ghnáthóga

Torthaí

Is iad torthaí na hathruithe nó na tairbhí a eascróidh as an tionscadal. I measc na samplaí, tá an méid seo a leanas:

- Déantar cosaint nó cobhsú níos fearr ar an oidhreacht
- Laghdaítear rioscaí
- Feabhsaítear eolas agus tuiscint
- Cinnteoireacht níos feasaí amach anseo
- Rannpháirtíocht níos mó an phobail
- Cúram níos fearr na mbailiúchán
- Tuiscint níos fearr ar an oidhreacht áitiúil

Leagáid

Tagraíonn leagáid do na tairbhí níos fadtéarmaí a bhainfear i ndiaidh an tionscadal a chur i gcrích.

I measc na samplaí, tá an méid seo a leanas:

- Plean soiléir do chaomhnú nó bainistiú amach anseo
- Scileanna agus eolas nua sa phobal
- Baint agus maoirseacht leanúnach ag oibrithe deonacha
- Teacht níos fearr ar eolas agus ar acmhainní oidhreachta
- Comhpháirtíochtaí agus líonraí pobail níos láidre
- Oidhreacht ar a ndéantar cosaint níos fearr do na glúnta amach anseo:

An Leid is Fearr ☆

Déan idirdhealú soiléir idir an méid a chuirfidh do thionscadal ar fáil (**aschur**), an difríocht a dhéanfaidh sé (**torthaí**), agus na tairbhí a leanfar lena mbaint i ndiaidh an tionscadal a chur i gcrích (**leagáid**).

Rudaí Nach dTacoimid Leo

I measc na samplaí, tá an méid seo a leanas:

- ✗ Gnáthchothabháil agus cothabháil leanúnach.
- ✗ Athchóiriú nó tionscadail forbartha mhórsála.
- ✗ Oibreacha ar thógáil nua nó struchtúir mhacasamhla nuair nach bhfuil aon chreatlach stairiúil, bailiúchán oidhreachta, suíomh nó gné bhunúil i mbaol.
- ✗ Tionscadail nach mbaineann fianaise shoiléir leo go bhfuil baol ann.
- ✗ Tionscadail nach léirítear iontu tairbhe shoiléir oidhreachta.
- ✗ Staidéar ginearálta nach mbaineann le baol sonrach oidhreachta.
- ✗ Tionscadail nach n-eascaíonn gníomh praiticiúil astu.
- ✗ Oibreacha nach bhfuil á dtreorú ag saineolas oiriúnach nuair a theastaíonn ionchur speisialta.

Seicliosta Gearr ✓

Sula seolfaidh tú do Léiriú Spéise, ar mhínigh tú:

- Cad atá i mbaol?
- An fáth go bhfuil an oidhreacht tábhachtach?
- An fáth a dteastaíonn gníomh anois?
- Conas a cuireadh an aeráid agus teacht aniar san áireamh?
- Conas a ghlacfaidh daoine páirt?
- Conas a bhainfidh an pobal níos leithne tairbhe as?
- Cad a sholáthróidh do thionscadal?
- Cén difríocht a dhéanfaidh do thionscadal?
- Cén saineolas a thacóidh leis an tionscadal?
- Conas a chabhróidh an tionscadal leis an oidhreacht a chosaint amach anseo?

Áras na hOidhreachta, Lána an Teampaill, Cill Chainnigh, Éire R95 X264
Áras na hOidhreachta, Church Lane, Kilkenny, Ireland R95 X264

Guthán: +353 56 777 0 777 | **Ríomhphost:** grants@heritagecouncil.ie

www.heritagecouncil.ie

An Chomhairle Oidhreachta
The Heritage Council